

*Скромінський Борис Вікторович,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 025 Музичне мистецтво,
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент
Цюряк Ірина Олександрівна*

МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ «СОНЯЧНІ КЛАРНЕТИ» – ТРАДИЦІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

У статті розкривається значущість фестивалю інструментальної музики «Сонячні кларнети», який проходить у місті Житомирі, що є визначною подією культурного та міжнародного співробітництва. З'ясовано, що провідні музиканти світу у рамках фестивалю проводять унікальні майстер–класи, арт–галереї, а обмін інформацією слугує запорукою подальшого творчого розвитку молодих виконавців.

***Ключові слова:** фестиваль, інструментальна музика, духовий оркестр, кларнет, саксофон, творчі зустрічі, майстер–класи.*

В останні часи все більше дослідників звертають увагу на глобалізаційні процеси в музичному мистецтві, результатом яких стає взаємопроникнення елементів мовлення принципово відмінних музичних доменів – західноєвропейської академічної традиції, етніки та фольклору, джазу, рок– та поп– музики тощо. Про зростання тенденції до поєднання різних музичних сфер свідчить поява у ХХІ столітті великої кількості творів, які демонструють таке поєднання виразних засобів. Така тенденція стає настільки розповсюдженою, що в найближчому майбутньому може набути статусу мейнстріму. Звертаючи увагу на це, ми маємо виразний приклад культурно– мистецького проекту сучасності, в якому це яскраво презентується.

Унікальний фестиваль інструментальної музики міжнародного рівня «Сонячні кларнети», який дарує незабутні зустрічі з видатними майстрами та молодими талановитими виконавцями, сприяє взаємозбагаченню й обміну досвідом творчих шкіл вперше пройшов у Житомирі у 2010 році. Згодом, вже у 2019 році свято під назвою «Сонячні кларнети» відзначило своє перше 10– ти річчя. В чому ж особливість вже такого традиційного для міста фестивалю? Чому його обожають не лише конкурсанти, але й гості свята?

Наприкінці останнього місяця осені (приблизно 18–22 листопада) до Житомира зазвичай заїжджають учасники не лише з України, але й багатьох країн Європи та світу. Головою оргкомітету фестивалю є Микола Покропивний, директор відомого у місті закладу – Житомирського фахового коледжу культури і мистецтв імені Івана Огієнка.

У 2019 році вперше провели конкурс гри на кларнеті. Та конкурсна складова – це далеко не єдине, чим може пишатися фестиваль. У рамках проведеного заходу проходять також цікаві майстер–класи, арт–зустрічі, а також концерти. Інтриги завжди додають запрошені гості фестивалю. Наприклад, у 2019 році, це був квартет кларнетистів військово–повітряних сил США. Його керівником, як відомо, є Христина Мур Уррутія. Жінка була також членом журі даного конкурсу [1].

На фестивалі 2016 року з'їхалися учасники з України, Молдови, Вірменії та Сербії. Чути було не лише класичну та сучасну музику, але й відомі сонати, п'єси, додавав особливого шарму джаз у виконанні талановитої молоді. Учасники виконують твори на кларнеті, а також на саксофоні. Вже під час проведення фестивалю відчувається певний рівень виконавства, у когось більше досвіду, у когось – артистизму і т. ін. Все це дає виконавцям можливість показати свою програму, перейняти досвід один від одного.

У 2016 році з особливим нетерпінням очікували на виступ Мілоша Міятовича (Сербія). Це талановитий кларнетист та професор, випускник Академії мистецтв. Варто додати, що Мілош ще й займав посаду постійного члена Міжнародної Кларнетової Асоціації США, Європейської кларнетової асоціації. А от у 2017 році окрасою фестивалю став виступ Олександра Стерната зі Швейцарії. Це талановитий українець, лауреат багатьох конкурсів. Та краще за всіх них сказав його виступ та ті емоції, які він викликав в слухачів.

Захід зазвичай розпочинається з концерту, який проходить вже традиційно в особливому та історичному закладі – Житомирській обласній філармонії ім. Святослава Ріхтера :

- прослуховування талановитих учасників з молодшої вікової групи (діти 8–13 років) проходить зазвичай у перший день фестивалю. Це – початок заходу;

- вже далі другого дня настає черга проходити змагання учасникам зі старшої групи (13 – 18 років).

Відомо, що у 2017 році вище зазначений фестиваль проходив у стінах Житомирського державного університету імені Івана Франка. У програмі фестивалю звучав не лише фаворит – кларнет, а і його родич великої родини дерев'яних духових – саксофон. Обидва інструменти мають широкий спектр виразності та глибокий тембр і зазвичай є прикрасою будь-якого колективу чи оркестру. Але особлива неповторність їх краси – це сольне звучання. Багато композиторів минулого і сучасності створювали музику саме для кларнета і саксофона. Найкращі з цих творів звучали на фестивалі у виконанні провідних музикантів України, Вірменії, Сербії, Молдови та ін. [2].

Слід зазначити, що учасники у 2019 році змагалися за кларнет фірми «Selmer». Це відома на весь світ французька компанія–виробник музичних інструментів, заснована в Парижі у 1885 Анрі Сельмером. Широкої популярності набула на початку ХХ століття. Спочатку спеціалізувалася на тростинах та мундштуках, а з 1912 р. (перша фабрика в містечку Gaillon) освоїла кларнет, пізніше також флейту, саксофон, трубу та інші духові інструменти. Нині французький «Selmer» визнається одним із провідних у світі виробників високоякісних дерев'яних та мідних духових інструментів. Після Другої світової війни найбільшу популярність у музикантів здобули їх фірмові саксофони [3].

Всі гості фестивалю змогли почути та насолодитися концертом Національного президентського оркестру, а також виступом запрошених гостей свята.

Фестиваль у 2022 році... Війна внесла суттєві зміни в життя громадян, вплинула на всі його складові. Та українці щоденно доводять, наскільки сильними і згуртованими ми є. Незмінним залишилася така культурно–

мистецька подія, як «Сонячні кларнети». Конкурс «GRAZIOSO» проходив з 4 по 14 листопада у Туреччині. Конкурс мав два тури, головою журі був професор Франц Йосип. Саме такою інформацією поділилися в офіційній групі фестивалю «Сонячні кларнети».

Таким чином, це унікальний культурно–мистецький фестиваль інструментальної музики, який щороку збирає в Житомирі талановиту молодь, яка не боїться себе показати та проявити. Житомирщина завжди була відома своїми славетними традиціями. Дуже приємно, що фестиваль «Сонячні кларнети» зародився саме у нашому місті, і який ми вже вважаємо традиційним, адже він надає можливість прославляти нашу область. Ідея фестивалю – це об'єднання кларнетистів, проведення майстер–класів, творчих форумів та обмін цікавою інформацією. В Україні це єдиний такий проект, що збирає музикантів у такому широкому форматі, хоча подібні заходи доволі популярні в Європі. Бажаємо фестивалю подальшого розвитку і процвітання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Фестиваль інструментальної музики «Сонячні кларнети» в Житомирі : URL: <https://zhytomyrski.info/uk/eternal-2254-festyval-instrumentalnoyi-muzyky-sonyachni-klarnety-v-zhytomyri> (дата звернення 14.04.2024).
2. Пресцентр Житомирської міської ради : URL: <https://ztrada.gov.ua/?pages=217> (дата звернення 4.04.2024).
3. Selmer (компанія) : URL: <https://musician.ua/duhovye/klarnety/klarnet-henri-selmer-paris-privilege-evolution> (дата звернення 14.04.2024).